

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato in primam Digesti Veteris Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Ad legem Rhodiam de iactu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96393)

§. Si conduristi. Si mensura refert ad lignum, sufficit ligni capacitas, si refertur ad onus, inspicitur mensura ponderis. h. d.

De infortoria actione. Rubrica iii.

LEX I.

¶ Cedere actionem qui tenetur mihi quando non reperitur, leg. vere mihi cedit.

¶ Equum. Dominus ex actu, seu contractu infortioris obligatur. item agit, si eius seruus est infortior, non alias, nisi cesset a actione, vel in subsidium. h. d. **¶** Not. quod ubi non reperiretur ille, qui mihi tenetur cedere actione, qz forte longe est absens, vel latitat, vel est mortuus sine herede, leg. dat mihi actione vitem sine cessione. vt hic, z C. de actio. z obli. l. j. z C. ad rebel. l. sancimus. no. j. de dam. infec. l. damni infec. l. stipulatio. §. si.

ADDITIONES.

- a ALEX. C. Equum. Limita notata per Bal. in l. cum per eos. C. si quis aliter, vel sibi.
- b ALEX. C. Absens. Adde Bart. in l. dominus. de condictione indebi. §. z Bart. in l. diuortio. fo. mar. Et quod notatur in l. dāni. §. si. de damno infec.
- c POMA. C. sine cessione. A. de Ro. consi. ccccliii.

LEX II.

¶ Infortior. Infortior est ille, qui alicui negotia certo loco non designato, z obligat dominum, seu usufructum, conditionis sit negotiario questuaria. Secus, si certe rei vel negotiationi non questuariae preponatur. tunc enim magis procurator vocabitur. h. d. vsqz ad §. non autem.

ADDITIONES.

- a ALEX. C. Infortior. Ad hoc vide glo. in l. Julianus. §. si procurator. §. de actio. emp. z ved. POM. A. de Pan. consi. lxxviii. vol. ij.
- b ALEX. C. Procurator. Procurator vocabitur. Et adde qd dicit Bal. in l. i. C. de exerc. cir. o. d. ea. q. statuta sunt in exercitiaria, habent locum in infortoria, z hic adde Bart. in l. infortiozem. si cer. pet. z plentius per Imol. post alios in c. remitt. re. fideiuf.

LEX V.

- 1 Negotiatio questuaria non dicitur in agris proprijs.
- 2 Infortiozem preponere videtur, qui paritur aliquem facere.
- 3 Mandatum vniuersale non finitur morte.

¶ Cuiusque. In text. ubi, agris colendis in tellure de alienis causa questus faciendi. In suis enim non dicitur negotiatio questuaria, secundum Inn. vt ipse no. in c. i. extra. de fideiuf. ita intellige precedentia exem. pla. z sequentia. z probatur §. eod. l. si cum villico. facit quod no. §. eod. l. in eum. **¶** No. ubi, si permittit ei ita dari, zc. quod sufficit, quod passus sit illum ita facere, videtur tamen ipsum preponere suum infortiozem. Simile videbitis §. eod. l. sed z si pupillus. §. i. z j. quod cum eo. l. fina. In text. ubi quasi procurator. dic ad imperandum z corrigendum discipulos. In text. ubi, in vero quasi. sic enim commisit totam causam, vt §. §. z si. Ego allego hunc versu. plane. ad materiam literarum credentie, qz hodie sunt in vsu, qd dicunt tali latozi presentium dabitur plenam fidem in his que vobis dixerit, quod ex hoc preiudicet dno, de quo scripsit latissime, §. de fideiuf. l. L. uetus.

ADDITIONES.

- a ALEX. C. Ita dari. Quando quis videatur prepositus infortior, Adde Bal. not. in rub. C. §. consit. dec. vbi querit an discipulus ex seruo obliget magistrum suum, z qd not. Bal. in auth. hoc ius potest. de sac. san. ecclie. z Bar. in Leandem. de duo. reis. z o. h. in lei. qui. C. quod cum eo. z in l. si pupilli. §. i. de nego. gest. Et ad de quod si dico, facio re infortiozem meum, videtur prepositus omnib. ciuilibus negotijs, quibus ego vti solebam, secundum Bal. in l. mandatum. in iij. oppositione. C. mandati. z ibi etiam dicit, quod constitutus ad vnum actum non est proprie infortior. **¶** Ad de quis dicitur infortior, z qualiter conueniatur. Abb. consi. lxxviii. lib. ij. Ange. consi. cclxxxv. Alex. consi. lxxviii. lib. j. A. de Alexan. consi. xliij. vol. ij. z per totum.

¶ Non tamen. Dominus tenetur ex contractu prepositus est expresse, vel tacite, nisi forte prepositioni repugnet, hoc dicit. In text. ubi, si ei. no. argumentus, qd procurator dat ad vendendum, potest vendere bona, habita fide de pretio. De quo per C. y. C. de rei vendic. l. in ciuile. per Bal. hic. Ego plene examino §. de rei iudi. l. a diuo. §. si post additum. in fi. §.

¶ Si ab alio. Si infortior preponatur a defuncto, obligatur heres: si a legitimo administratore, obligatur ille, cui negotia geruntur: si a procuratore, obligatur dominus z preponens. Idem in gestore rationabilitate secuta, hoc dicit. **¶** Et sic no. q. morte non finitur mandatum vniuersale, vide gl. que incit. maxime. Jac. de Alex. §. q. si habet vniuersale mandatum, solus dominus tenetur, arg. §. quod quis §. iur. l. iij. §. si generale, tunc tenetur vterque. Ita dicitur.

LEX VI.

¶ Ed z si quis. §. Parui. De conditione persone infortioris non curatur, nec etiam preponens, sed si est minor administratoris auctoritas requiritur. h. d.

LEX XI.

¶ Ed z si pupillus.

¶ De quo palam. Qui preponit aliquem certo loco, videtur permittere, re eum eo contrahi, nisi contrarium literis publicis legitime prescribat, contra quam scripturam non cadit ignorantia, donec datur secus: si fuerit extincta, nisi dolus contrahentis attulerit. h. d. vsque ad §. conditio. Significet, ubi, ceterum qui preponit, zc. **¶** No. ad q. estione, qualiter debeat fieri reuocatio procuratoris generalis, de qua per C. y. C. mand. l. mandatum. Et nota, qd iste §. allegatur ad vnum effectum, qd si baculus regis fuerit appositus in aliqua possessione, vt ibi nihil nouit, z baculus est in loco remoto, vel in loco ubi aperte videri non potest: z ibi aliquid noui factum est, opponitur qd saluagardia est fracta: queritur nunquid ille fraterit? Et dicit qd non: argum. istius §. cum non in loco manifesto, sed occulto positus fuerit, vide versu. proseripum, ubi, infortiozia loci habebit, zc. hoc intellige, quod diu ille prohibens in statione moratur. Nam tunc videtur de nouo preponi, vel permissio renouata arg. §. quod cum eo. l. iij. z loca. l. cum in plures. §. locator horrei. Si autem moratur extra stationem, tunc non obligaret dominum, ex quo tenetur venire in noticiam contrahentium. Sufficit enim semel publicari arg. §. quod vi que clam. l. iij. §. illud. z §. de vsur. l. morata. cundo respon. *

ADDITIONES.

- a ALEX. C. De quo palam. vide Bar. in l. j. C. de satisfando.
- b ALEX. C. Literis publice. Ecce quid operatur aliquid fieri in publicum, z publicatio facit: qz facit rem esse noticiam, facti sumi rem deuenisse ad noticiam, qz que publice sunt, presumuntur scribi. vt hic, in c. i. de postula. prelat. z in c. j. §. quod nec facti. iuncta glo. in ver. publice. de postula. prelat. z c. cum in tua diecesi. qui ma. acuf. pos. z c. q. dicitur. xvj. dist. glo. in l. i. rutor. C. de peric. tu. glo. in c. cognoscentes. de consi. z ff. §. orig. in l. ij. in ver. pro rostris.
- c POMA. C. No. ad q. A. de quid dicit Fel. in c. iij. vol. c. §. consi. Alex. consi. xxi.

¶ Conditio. Conditio z forma prepositionis infortioris inspicitur, qd si non seruat, dominus non tenetur nisi ei possit variatio imputari. h. d.

¶ Item si. Prepositio vno de contrarijs, alium respicit, recurrit ad aptam. h. d.

¶ Si a seruo. Tenetur preponens, licet inter contrahentem, z infortiozem non cadat obligatio, z dominus serui tenetur preponenti de peculio. h. d.

LEX XIIII.

- 1 Accusator licet non tenetur apponere die commissi delicti, tamen si ponat, z non probat, succumbit.
- 2 Mandati vniuersali respectu si contrarij teci qd credebatur habere, possum agere ex virtute alicuius mandati quod vere habebat.

¶ Abibat. Qui se astringit ad vnam causam, si non probat succumbit, nec iterum eadem actione, etia si ex alia causa agat, agere potest, nisi prius restrictione prehabita. h. d. Ad eundem huius legis est sciendum, qd on quis contrahit in eam causam, in quam prepositus est expresse, sufficit ad obligandum dominum solus cause expresse, sed quando quis contrahit in id, ad quod quis est prepositus per quandam consequentiam, et necesse qd creditor probet in illam causam esse conuersum, per presumptiones quas vidistis z ibi dicit vobis §. titu. l. i. vlt. z cod. tit. lege §. non autem. * Circa istam materiam etiam circa materiam tituli, de procurat. quando constituitur procurator ad recipiendum mutuum, vide Inn. vbi ponit multas questiones circa ista materia extra de fideiuf. c. quod auidusdam. z ibi per doct. *

¶ Iuris canonici. z vide que dixi in l. ciuitas. §. si certum petatur. h. d.